

Bort med allt skrot.
Och farligt avfall.
Utan kostnad!

Skriften om Återvinningsförsäkringen är framställd på initiativ av Länsförsäkringar SAK AB i samarbete med Stiftelsen Håll Sverige Rent i januari 2007.

► Unik försäkring..... 4-7

► Försäkringens förutsättningar..... 8

► Vad räknas som skrot..... 10

► Farligt avfall..... 12-14

► Ring 020-75 76 00..... 15

► Exempel på förpackningar och etiketter..... 16

► Frågor & Svar..... 17-18

Unik försäkring

Sverige har under många år gått i spetsen för miljöarbetet. Nu gör Länsförsäkringar tillsammans med Stiftelsen Håll Sverige Rent ytterligare en insats för att förbättra miljön genom att introducera den världsunika Återvinningsförsäkringen.

Försäkringen innebär att lantbrukare och boende på lantbruksfastigheter kostnadsfritt får skrot och miljöfarligt avfall borttransporterat från sina gårdar.

I broschyren finns information om försäkringen och tillvägagångssätt i samband med att skrot och miljöfarligt avfall ska lämnas till återvinning.

Fullständiga försäkringsvillkor beställs från ditt lokala länsbolag.

Försäkringsgivare för Återvinningsförsäkring för Lantbruk är Länsförsäkringar Sak AB.

Skapar vinnare

Länsförsäkringar ägs av sina kunder. Därför är det en självklar del av bolagets arbete att minska riskerna för skador och miljöbelastning i såväl marker som i vatten och luft.

Som första försäkringsbolag i världen har Länsförsäkringar introducerat en Återvinningsförsäkring som betyder att du fortsättningsvis blir av med skrot och miljöfarligt avfall helt kostnadsfritt en gång om året.

Återvinningsförsäkringen ingår som en del i grundskyddet för tre olika typer av försäkringar.

- Försäkring för Lantbruk
- Försäkring för Hästverksamhet
- Försäkring för Skogsfastighet

Den nya försäkringen innebär att kunden slipper både problem och kostnader. Men den är också ett bidrag i kampen för att göra Sveriges jordbruk ännu renare.

Genom att utnyttja den unika servicen stöds också landets alla bönder i ambitionen att uppfylla konsumenternas och handelns krav på miljövänligt producerade livsmedel. Och sist men inte minst betyder varje transport som lämnar en gård med skrot eller miljöfarligt avfall ett steg närmare ett långsiktigt hållbart samhälle.

Omfattande försäkring

Försäkringen är på många sätt unik eftersom den ger lantbrukare och andra som bor på jordbruksfastigheter en extraordinär service i kombination med kostnadsbesparing. Av kostnadsskäl och med hänsyn till att försäkringen inte ska missbrukas finns dock vissa begränsningar.

Detta ingår inte i återvinningsförsäkringen:

- Skrot och miljöfarligt avfall som inte är relaterat till fastighetens ägare och hans familj.
- Egendom som har skadats och kan ersättas med hjälp av annan försäkring, exempelvis vid en brand.
- Vindkraftverk.
- Radioaktivt material.
- Sprängämnen.
- Eternit.
- Asbest.
- Organiskt avfall som exempelvis hö, halm, trädgårdsavfall och djurkadaver.
- Kvicksilverhaltiga bekämpningsmedel och kvicksilverbetat utsäde.
- Betong, sten och jord.
- Brännbart byggnadsmaterial.
- Egendom som har angripits av bakterier, virus, svamp, mögel, skadedjur eller liknande.
- Produkter där lagstadgat producentansvar finns (krav på att producenten deltar i ett system för insamling av uttjänta produkter och därefter återvinner dem). I Sverige finns producentansvar inom sex olika grupper: förpackningar, däck, returpapper, elektronik, batterier och bilar. För lantbrukaren är det särskilt viktigt att veta att ensilageplast omfattas av producentansvar.

Återvinningsförsäkringen är världsunik eftersom den innebär att lantbrukare och boende på lantbruksfastigheter i fortsättningen får skrot och miljöfarligt avfall bortforslat från sina gårdar kostnadsfritt. Något som i förlängningen innebär ett stort steg mot ett långsiktigt hållbart samhälle.

Skyldighet blir rättighet

Lantbrukare, men även ibland människor bosatta på jordbruksfastigheter, har enligt lag skyldighet att hantera farliga avfall och rapportera det till myndigheterna. Även transporter ska anmälas till länsstyrelsen. Vid bristfällig hantering eller rapportering hotar straffansvar. Dessutom tillkommer kostnader för transport och återvinning.

Återvinningsförsäkringen ger en helt ny dimension på avfallsproblematiken. Fortsättningsvis kan kunden hålla fullt fokus på sin verksamhet och lämna över hanteringen av farligt avfall till Länsförsäkringar, Håll Sverige Rent och entreprenören för transport och återvinning.

Det betyder att skrot och farligt avfall från jord- och skogsbruksverksamhet som bedrivs på gården tas om hand liksom det som kommer från fastighetens hushåll.

Servicen består också i rapport om omhändertaget farligt avfall men också av rådgivning i olika miljöfrågor.

Kvalitets-säkring

För att kvalitetssäkra hämtning och transport av skrot och miljöfarligt avfall finns det i landet tioalet specialutbildade föråkare anställda av Håll Sverige Rent.

De ska besöka kunden innan transporten utförs och se till att skrot och miljöfarligt avfall är paketerat och uppställt i enlighet med anmälningsuppgifterna och försäkringsvillkoren. Om så inte är fallet kan kunden eventuellt få hjälp med detta. I de fall det råder allt för stor oordning beslutar föråkaren att transporten ska utföras senare, när saker och ting är placerade och paketerade efter de utfärdade direktiven. Uppfylls inte försäkringsvillkorets anvisningar utförs inte hämtningen.

Vid kontakten med kunden överlämnar också föråkaren beställda förvaringskärl till det miljöfarliga avfallet och de varningsetiketter som ska placeras på dessa. I de fall där det finns mindre mängder miljöfarligt avfall tar föråkaren hand om detta och ser till att det transporteras till återvinning. När kontrollen är genomförd utfärdar föråkaren en körorder till den entreprenör som har ansvar för transport och återvinning.

Cirka fyra veckor senare utförs transporten – utan att kunden behöver närvara.

I samband med anmälan om hämtning av skrot och miljöfarligt avfall till Håll Sverige Rent är det möjligt att beställa förvaringskärl till olika typer av farligt avfall, exempelvis lysrör och oljefilter. I god tid före transporten kommer en föråkare till gården och kvalitetssäkrar leveransen. I händelse av att det finns mindre mängder farligt avfall på fastigheten tar föråkaren med sig det tillbaka för återvinning.

Vad räknas som skrot?

Det är av största betydelse att skrot som ska hämtas är hanterbart för kranbil på lastväxlarflak, att det alltid ligger efter farbar väg och inte i närheten eller under en elledning.

Varje enskild skrotfels yttermått får inte överskrida en längd på fem meter och en bredd på två meter. Den får inte heller vara högre än två och en halv meter. Skrotets sammanlagda vikt ska vara minst 500 kilo. Minimivikten får inte underskridas. I sådana fall utförs transporten i samband med andra hämtningar inom närområdet.

Harvar, traktorer och stängsel, försäkringeringen möjliggör borttransport av allt skrot som till största del består av metall. Om skrotet innehåller lite trä, plast eller gummi saknar betydelse.

Plåtfat, tankar, motorer och liknande skrot med oljeinnehåll måste vara ordentligt tömda innan hämtning. Vad gäller tankar ska de vara delade annars är det nödvändigt att presentera ett saneringsintyg från ett auktoriserat saneringsföretag.

Elmätare och svetsar får liksom skrot med elektriska installationer alternativt med elsladd eller batteri inte blandas med övrigt skrot. Samma sak gäller hushållsskrot som exempelvis diskmaskin och

kylskåp. Produkter av den här typen omfattas av producentansvar och kan lämnas kostnadsfritt på kommunal återvinningsstation. Önskas hämtning av dylika produkter är det nödvändigt att upplysa om det vid beställningen.

FAKTA

Hämtning av skrot

Som kund har du ansvar för att samla ihop, sortera, rengöra och placera skrotet i enlighet med de anvisningar som ges vid beställningen av hämtning och i enlighet med försäkringsvillkoren. Annars kan inte hämtningen genomföras. Tänk också på att exempelvis stängsel och taggtråd ska placeras i en särskild skrothög.

Återvinningsförsäkringen betyder att lantbrukare och boende på jordbruksfastigheter också kan bli av med besvärligt skrot som gamla oljetankar. En förutsättning för detta är att tanken är delad och droptorr eller att fastighetsägaren kan visa upp ett saneringsintyg från ett auktoriserat saneringsföretag i samband med att föråkaren kommer på besök.

Farligt avfall

Spillolja, oljefilter, glykol, färg, batterier, lysrör och bekämpningsmedel är exempel på produkter som enligt Miljöbalken utgör miljöfarligt avfall och till stor del klassas som farligt gods. Vid transport till återvinning måste farligt gods förvaras i ett ADR-godkänt emballage och vara tydligt märkt med varningsetikett som talar om vad kärlet innehåller och hur farligt innehållet är.

För att få transport inom Återvinningsförsäkringen är det vid beställningen nödvändigt att redogöra för vilka typer av miljöfarligt avfall och hur stora mängder som finns på fastigheten. Uppgifterna

förmedlas vidare till föråkaren, som innan körningen ska utföras kommer på besök för kvalitetssäkring av transporten. Med sig har föråkaren varningsetiketter och vid behov även särskilda, ADR-godkända, emballagekär.

Naturligtvis får lantbrukare och boende på jordbruksfastigheter förvara miljöfarligt avfall i egna godkända förvaringskär. Spillolja går exempelvis utmärkt att förvara och transportera i en UN-godkänd plastdunk som är hel och ren. Det är viktigt att vid beställningen fråga om vad som gäller för varje enskild miljöfarlig produkt som ska till återvinning.

Om det rör sig om en mindre mängd miljöfarligt avfall transporterar föråkaren det till återvinning. Handlar det däremot om mer avfall ska kunden paketera det enligt anvisningarna och därefter placera avfallet på en pall på plant underlag så att pallyftare kan användas.

Tänk på att alltid ställa pallen på en invallad plats där den inte är åtkomlig varken för barn, djur eller obehöriga.

Vid förfrågan från kommunens miljö- och hälsovårdsenhet är du som näringsidkare skyldig att visa upp intyg över hur miljöfarligt avfall från ditt företag har omhändertagits. Spara därför alltid den transportsedel du får av transportören. Om du upptäcker att den har gått förlorad i samband med en förfrågan från kommunen går det att beställa en ny hos Håll Sverige Rent på telefon 020-75 76 00.

Oljefilter är en typ av farligt avfall som tas om hand i samband med att miljöbilen med personal kommer till gården. Avfallet placeras i ADR-godkända kärl innan transporten. För att underlätta hanteringen kan den enskilde fastighetsägaren använda egna UN-godkända förvaringskärl. Spillolja går exempelvis utmärkt att transportera i originalkärl, under förutsättning att de är hela, rena och försedda med rätt varningsetikett.

Var rädd om miljön

Vad händer om farligt avfall hamnar i hushållssoporna eller ”bara” fel ute i naturen.

Svaret är att människor, djur och miljö utsätts för fara.

Lågenergilampor sparar energi. Men de innehåller också små mängder kvicksilver. Om varje hushåll i landet slänger en lågenergilampa om året i soppåsen skulle 25 kilo kvicksilver riskera att spridas till miljön. Och en enda tesked kvicksilver räcker för att förgifta en medelstor sjö.

Risken för direkta skador på människor är stora om farligt avfall hanteras fel. Dåligt förpackat avfall som läcker utsätter den som kommer i kontakt med soporna för farliga ångor, gaser och damm.

FAKTA

Det här är farligt avfall

Oljeavfall:

Spillolja, smörjolja och hydraulolja är till ondo för miljön.

Handelsgödsel:

Några exempel är NPK och N34.

Bekämpningsmedel

Exempelvis MCPA och Pirimor.

Kvicksilver:

Lågenergilampor och lysrör innehåller kvicksilver liksom äldre febertermometrar.

Frätande kemikalier:

Exempel på syror är batterisyra, saltsyra, salpetersyra, svavelsyra och fosforsyra. Ammoniak, lut, soda och målartvätt är lika farligt.

Målarfärg, lack och lim:

Alla slags färger, även burkar med intorkad färg, kontaktlim, nagellack, lasyr och fogmassa.

Rengöringsmedel:

Typiska i ett hushåll är propplösare, polish, blekmedel, silverputs och maskindiskmedel.

Sprayburkar:

Allt från insektsspray till hårspray.

Elavfall:

Allt med sladd som exempelvis datorer, skärmar, TV-apparater liksom allt som innehåller batterier.

Ring

020-75 76 00

Som kund behöver du aldrig vara rädd för att transporten ska komma olägligt, mitt i skörd eller under sådd. Miljöarbetet är helt enkelt säsongsbundet.

Stiftelsen Håll Sverige Rent, som sköter transportsamordning och ser till att återvinningen utförs rätt, ska kontaktas i god tid innan miljöfarligt avfall eller skrot ska transporteras bort. Den kunniga personalen hjälper dig med alla frågor om och kring skrot och miljöfarligt avfall.

Det är också bra att veta ungefär hur mycket skrot det handlar om liksom volymen på miljöfarligt avfall – och vad det består av. Den som behöver förvaringskärl till farligt avfall ska beställa det vid anmälningsstillfället.

I samband med anmälan till Håll Sverige Rent får kunden också veta hur skrot och miljöfarligt avfall ska vara ordnat vid hämtningen samt med vilka etiketter behållare med farligt avfall ska vara märkta. Dessutom berättar personalen när hämtningen ska utföras och att skrot och miljöfarligt avfall måste vara ordnat enligt angivna anvisningar senast en vecka innan transporten ska utföras.

När det gäller allmän miljörådgivning står Håll Sverige Rents medarbetare till tjänst när som helst under dagtid.

FAKTA

Anmälan om transport

Telefon 020-75 76 00 (kostnadsfritt)

Fax 08-505 263 61

www.giftfrimiljo.nu

Märk med rätt etikett

Varje år transporteras stora mängder farligt avfall, som till stor del klassificeras som farligt gods, på våra vägar.

Ambitionen är att hanteringen av farligt gods och farligt avfall ska vara så säker som möjligt och av den anledningen ställs krav på både användare, transportör och mottagare.

Skyltar och etiketter är till för att ge information till räddningstjänsten i händelse av olycka. Men naturligtvis också för att skydda den personal som arbetar med farligt avfall och eliminera risken för att enskilda produkter hamnar fel i återvinningsprocessen.

Reglerna för transport av farligt gods på väg (ADR) är internationella och utarbetas gemensamt av de länder som har undertecknat ADR-överenskommelsen. Räddningsverket översätter och ger ut ADR-reglerna på svenska.

Farligt avfall av flera olika typer kan placeras i en och samma kartong under förutsättning att de klassificeras under en och samma grupp (A-K enligt bilaga S ADR-S) samt att samtliga produkters farliga egenskaper markeras med etiketter på emballagens utsida.

När miljöbilen besöker gården placeras oljefilter i väl märkta förvaringskärl.

Det finns godkända kärl med tydliga etiketter för alla typer av farligt avfall.

Klass 2.1

Brandfarliga gaser
Exempel: Butan
UN-nummer 1011

Klass 3

Brandfarliga vätskor
Exempel: Färg eller färgrelaterat material
UN-nummer 1263

Klass 4.1

Brandfarliga fasta ämnen
Exempel: Kamfer (syntetisk)
UN-nummer 2717

Klass 5

Oxiderande ämnen
Exempel: Kaliumperoxid
UN-nummer 1491

Klass 6.1

Giftiga ämnen
Exempel: Pesticid, fast bekämpningsmedel
UN-nummer 2588

Klass 8

Frätande ämnen
Exempel: Natriumhydroxidlösning
UN-nummer 1824

Frågor & Svar

Återvinningsförsäkringen är helt ny och därför är det lätt att frågetecken dyker upp vad gäller hanteringen av skrot och miljöfarligt avfall. Vid minsta tveksamhet rekommenderas ett samtal till kundservice på Håll Sverige Rent (020-75 76 00) under dagtid. Där finns alltid personal med hög kompetens, som kan ge en detaljerad miljörådgivning.

Som en ledning och för att förklara filosofin bakom försäkringen finns här ett antal exempel på frågor med svar.

En lantbrukare vill lämna en gammal gårdscistern, innehållande 20-30 liter olja, till skrot. Vad är att göra?

Cisternen ska ställas på ett sådant sätt att maximal mängd olja rinner ut. Innan den får lämnas till skrot ska den vara droppfri. Den omhändertagna oljan placeras i en hel och ren plastdunk. Den ska märkas med rätt varningsetikett innan den får lämnas som miljöfarligt avfall.

Får en lantbrukare som kompletterar med exempelvis gårdsmejeri eller entreprenadarbeten lämna skrot och miljöfarligt avfall som produceras vid dessa verksamheter inom ramen för försäkringen?

Ja, försäkringen tar hand om allt skrot och miljöfarligt avfall som är relaterat till lantbruket och annan sammanhängande näringsverksamhet.

Utgår ersättning för det skrot som återvinns inom Återvinningsförsäkringen?

Nej, försäkringen bygger på att intäkter från skrotförsäljningen finansierar transporter och återvinning av miljöfarligt avfall.

Innebär Återvinningsförsäkringen att en enskild fastighet kan lämna hur mycket skrot och miljöfarligt avfall som helst?

Ja, det finns inte någon högre vikt- eller volymgräns för skrot och miljöfarligt avfall. Däremot finns några undantag i försäkringen för egendom som inte ingår (se sid 6). Ett är produkter som omfattas av producentansvar, exempelvis däck, kylskåp, tvättmaskiner, datorer och dyligt.

Gäller försäkringen cyklar, TV-apparater, skärmar och tvättmaskiner och miljöfarligt avfall i form av maskindiskmedel, sprayburkar och frätande produkter från fastighetens bostadshus?

Både ja och nej. Allt som till största delen innehåller metall räknas som skrot. Produkter med elsladd eller batteri (TV-apparater, tvättmaskiner och liknande) ►

omfattas av producentansvar och kan lämnas på kommunal återvinningsanläggning utan kostnad. Enstaka produkter med producentansvar är möjligt att lämna inom försäkringen – under förutsättning att det meddelas att hämtning önskas i samband med beställning av transport. Samma sak gäller för miljöfarligt avfall.

En person som bor på en jordbruksfastighet framför önskemål om att han vill att en transport hämtar en handfull färgburkar. Kommer det en transport för en sådan liten mängd miljöfarligt avfall?

Nej, inte direkt. En sådan liten transport måste av kostnadsmissiga skäl sam-

ordnas med andra transporter inom närområdet. Alternativt kan en föråkare se till att burkarna kommer till återvinning.

Innebär Återvinningsförsäkringen att ensilageplast och besprutningsdunkar med bekämpningsmedel i hämtas på jordbruksfastigheten?

Ensilageplast omfattas av producentansvar och ingår därför inte i försäkringen. Håll Sverige Rent kan ge besked om var närmsta godkända återvinning finns.

Plastdunkar med bekämpningsmedel är miljöfarligt avfall och hämtas. Viktigt är dock att meddela att det finns bekämpningsmedel som ska hämtas, vid anmälan om transport.

Idé, form, text och produktion: KrePart AB, Oskarshamn.
Foto: Curt-Robert Lindqvist, Håkan Sandbring och
Stiftelsen Håll Sverige Rent.
Upplaga: 180 000 ex.
Tryck: VTT Grafiska AB, Vimmerby.

